

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Providentia Divina, Prædestinatione & Reprobatione.

Item de Fide Divina, ejus veritate, obscuritate & credibilitate

Bosco, Jean a

Antverpiæ, 1686

Concl. VII. Causa reprobationis positivæ incompletæ est, secundùm
Aliquos, peccatum originale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73708)

ditionis est
peccatum
originale.

Angelos, qui peccaverunt, non solum sine gratia efficaci, sed etiam sine sufficienti; sic indidem omnes homines propter primum peccatum relinquere potuissent; jam autem ex misericordia omnibus sufficientem, aliquibus etiam efficacem gratiam, quâ pervenirent ad gloriam, providit; quod verò non omnibus providerit efficacem, causa est peccatum originale, propter quod omnes erant positivè indigni.

168. Præcipuum, quod contra hanc sententiam obijciatur, est illud Trid. Sess. 5. in Deer. de Peccato originali §. 5. Nihil est damnationis iis, qui verè confecti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & novum, qui secundum Deum creatus est, induentes, immaculati, puri, immortales, ac Deo dilecti effecti sunt. hæres quidem Dei, coheredes autem Christi, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Esset autem aliquid damnationis iis, qui verè confecti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, si peccatum originale foret vera causa derelictionis in massa perditæ.

169. Respondetur: propter originale deletum, seu remissum quoad culpam non posse quæpiam immediatè excludi à regno cælestis hereditatis, nihilque aliud Trident. voluisse definire; interim verissimum esse, propter illam culpam, cui obnoxius homo jacuit, noluisse Deum ipsi totale beneficium liberationis decernere, & à perditione, sic ut eam re ipsâ evadat, liberare: hoc est, secundum D. August. noluisse ipsum à perditionis massa gratiæ seu beneficiorum suorum prædestinatione discernere, ac proinde voluisse eum finaliter in perditione relinquere. Accedit: quod ex reliquiis illius peccati, quas gratia Christi non abstergit, fiat, ut baptizatus in statum perditionis iterum eadat, in eoque maneat & moriatur. Radicaliter itaque, ut alibi adhuc dictum fuit, oritur subtractio gratiæ efficaciæ finalis ex peccato originali, etiam remisso: quàmquam enim culpa non maneat, propter quam sit dignus damnatione; manet tamen pœna seu pœnalitas, per quam semel culpâ extractus liberâ suâ voluntate novum iterum perditionis reatum incurrit.

170. Confirmatur, quia unum peccatum potest esse pœna alterius peccati personalis, etiam remissi; cum tamen etiam ex illo peccato remisso nihil damnationis remaneat; ergo, &c. Et sanè, si Deus, non prævisio peccato, potuit alicui negare gratiam finalem, & consequenter gloriam; quidni idem potuit facere propter peccatum originale jam remissum & deletum quoad culpam? Etenim per remissionem culpæ non tollitur obligatio ad pœnam quancumque; sed solum ad damnationem æternam, immediatè correspondentem illi culpæ.

171. Ergo quemadmodum de facto manet pœna mortis, aliæque pœnalitates hujus vitæ, manet concupiscentia, quæ ad peccatum inclinatur, remisso originali peccato per Baptismum,

aut similiter non potuit remanere debitum erendi auxilio efficaci? Siquidem illa carentia non necessitat ad peccandum; sed homo libere peccat, cum habeat gratiam sufficientem ad non peccandum. Igitur istud debitum nihil est damnationis magis, quàm concupiscentia, mors & similia.

Sed hæc doctrina non placet Felici de Reprob. cap. 6. Diffic. 2. num. 10. ubi contra eam sic argumentatur. Cum dignitate gloriæ incompossibilis est dignitas erendi auxilio efficaci ad perseverandum in gratia; quia talis dignitas est alicujus, cum quo incompossibilis est vita æterna; quæ sine perseverantia in gratia impossibilis est: ergo, si homo est dignus, ut privetur perseverantiâ, dignus etiam est, ut privetur gloriâ, quæ esse non potest sine perseverantia: ergo simul esse non potest dignus eandem gloriâ. Sic ille. Probat: nam Trident. in Decreto de Peccato Orig. ait: In renatis nihil odit Deus; quia nihil est damnationis, &c. ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Sed debitum erendi auxilio efficaci aliquid damnationis est; nam saltem in radice talis reprob. bus damnaretur ad pœnam ob originale dimissum; sicut eligitur ad gloriam gratis in radice: ergo peccatum dimissum non est causa negationis gratiæ.

Respondetur, hominem non esse simul dignum gloriâ, & privatione gloriæ pro eodem tempore, siue immediatè, bene tamen posse esse pro hoc tempore, & immediatè dignum gloriâ; pro alio verò tempore, & mediâtè esse indignum gloriâ. Quàmvis ergo peccatum originale quoad culpam remissum sit; ideoque pro illo tempore ille, cui remissum est, immediatè sit dignus gloriâ, ita ut, si per possibile vel impossibile moreretur, consequeretur gloriam; equidem adhuc potest esse dignus, ut pro tempore sequenti careat auxilio efficaci ad vitandum peccatum finale, quo peccato posito, jam amplius non manet dignitas ad gloriam, sed immediatè est indignus.

Probat à simili: si quispiam esset reus capitalis, vel privationis omnium bonorum, posset pater Rex ipsi remittere injuriam sibi illatam, & pro hoc tempore non velle ipsum privare bonis suis; attamen pro alio tempore exigere pœnam debitam, quàmvis prævideret, quod ex pœna illata sequeretur nova injuria. Sic ergo impenitentiarum, Deus poterat nos (ut ante dictum fuit) pro perpetuo propter peccatum originale privare gratiâ efficaci, sicut privavit Angelos malos propter suum peccatum (imò etiam secundum Felicem sup. n. 9. sine omni peccato prævisio; quia saltem homo haberet adhuc gratiam sufficientem, quâ posset salvari, si veller) quàmvis ergo pro tempore remiserit illam pœnam, dando gratiam efficacem, per quam homo sibi reconciliaretur, & etiam fieret dignus æternâ gloriâ, potuit nihilominus ex iusto judicio postmodò velle eandem pœnam infligere, quàmvis prævideret, quod ex illatione pœnæ sequeretur nova injuria ergo

erga Deum, per quam constituetur homo indignus gloria aeterna: maxime cum adhuc habeat gratiam sufficientem vitandi peccatum, atque adeo retinendi dignitatem gloriae.

Sed enim, dicit aliquis: non est major ratio efficacis auxilii, quam sufficientis, ergo, si potest subtrahere auxilium efficax in poenam originalis dimissi, etiam poterit subtrahere sufficientem. Respondetur: disparitatem esse, quod ex subtractione gratiae sufficientis proveniat impossibilitas salutis, quae est aliquid damnationis, ut patet in Dæmonibus: at verò cum subtractione solius gratiae efficacis manet vera possibilitas salutis, id est, homo potest salvari & non salvari; quod si non salvetur de facto, id non provenit ex parte Dei, sed ex propria voluntate reprobis, libere deficientis.

Igitur carentia solius gratiae efficacis non est poena aeterna, sive damnatio, aut aliquid damnationis, quia, ea posita, adhuc liberum est peccare, & non peccare, id est, homo libere peccat, quod peccatum privat Deo; non autem carentia gratiae efficacis, quantum est ex parte sua. Confirmatur quia posset Deus subtrahere hanc gratiam, & non velle concurrere ad peccatum; atque ita manere dignitas gloriae cum carentia gratiae efficacis; ergo illa carentia non est immediata privatio Dei.

Hæc dicta sunt potius disputationis gratia, quam resolutionis, ad ostendendam probabilitatem istius doctrinae, quam hæcenus non vidi ab Ecclesia censuram, quamvis Aliqui velint, eam non esse tutam. Intelligenda autem est de reprobatione seu derelictione absolute spectata: nam cur potius Deus elegerit Jacobum, quam Esau, & hunc dereliquerit in massa perditionis, non istum, cum uterque haberet eandem causam, scilicet peccatum originale, nulla est ratio ex parte reprobis, ut patet, & passim inculcat D. August. recurrentes semper ad altitudinem scientiae divinae. Atque hæc satis de causa reprobationis negativæ, ac reprobationis positivæ incompletæ, ex quibus confestim cognoscitur, quis sit illarum effectus, de quo instituitur]

CONCLUSIO VIII.

Effectus reprobationis tum negativæ, tum positivæ incompletæ est subtractio gratiae finalis.

Se sententia communis eorum, qui docent, dari ejusmodi reprobationes. Et ratio est clara; quia concessio gratiae finalis est effectus prædestinationis; ergo ejus subtractio effectus reprobationis, non positivæ completæ, ut antea ostensum fuit; ergo negativæ, ac positivæ incompletæ. Enimvero, prout dixi Conclus. 6. sicut intentio finis est præcisa causa electionis mediorum, ac per hoc electio

mediorum, & ipsa media ejus effectus; sic non intentio finis, est causa non electionis mediorum, atque adeo non electio mediorum ejus effectus: unde cum electio ad gloriam, seu prædestinatio sit quædam intentio finis, ideòque sit causa electionis ad gratiam, & consequenter concessio gratiae ejus effectus, tamquam mediū ad gloriam; sit, ut non electio ad gloriam, vel derelictio in massa perditionis sit causa non electionis ad gratiam; & per consequens subtractio gratiae, ac proinde subtractio gratiae finalis ejus effectus.

Dico: Gratia finalis; quia sicut non dicitur quis electus simpliciter, nisi sit electus ad gratiam finalem; ita neque simpliciter non electus, nisi sit non electus ad gratiam finalem, quæ est illa, quam Deus dat ad vitandum peccatum finale. Et sub hac gratia ad vitandum peccatum finale comprehendo (inquit Smil. sup. n. 743.) tum ipsam habituales gratiam finalem, excludentem formaliter peccatum finale, tum etiam gratiae auxilium, requisitum ad aliquem actum finalem, ad quem forte reprobis obligatur in fine, ut ad eliciendum actum poenitentiae, ad petendum Sacramentum &c. quia ad vitandum peccatum finale, oppositum illi actui requiritur tale gratiae auxilium. Hæc igitur omnia rectè intelliguntur sub illo loquendi modo, ad vitandum finale peccatum, & ita subtractio gratiae ad omnia illa finaliter habenda est effectus negativæ reprobationis simpliciter. Subtractio verò gratiae ad vitandum peccatum non finale est effectus negativæ reprobationis secundum quid; quemadmodum concessio gratiae ad bonum non finale est effectus prædestinationis secundum quid. Hæcenus Theod. Optime ad nostrum propositum, intelligendo sub negativa reprobatione etiam positivam incompletam.

Si autem quaeritur, an illa subtractio gratiae sit idem, quod permissio peccati. Respondent Aliqui, negativè, cum etiam hæc ab illa possit re ipsa separari; permissio enim peccati duo includit, videlicet subtractionem gratiae efficacis ad vitandum peccatum, & concursum Dei ad actum peccati; nam si Deus nollet concurrere ad actum peccati, etiam si gratiam efficacem subtraheret, non diceretur permittere, sed potius impedire peccatum. Habet se ergo permissio peccati ad subtractionem gratiae efficacis velut totum ad partem: potest autem existere pars, non existente toto.

Sed contra (inquit Smil. sup. n. 740.) Si permissio peccati includit concursum ad actum peccati: ergo, posita permissione, necesse est esse peccatum; non modò necessitate consequentiae & concomitantiae, sed etiam necessitate antecedentiae & causalitatis, quæ necessitate, posita actione, ponitur effectus: Consequens videtur esse contra communem modum loquendi, quæ expresse supponit Scot. in 1. dist. 41. q. un. §. Potest aliter dici n. 13. Accipe ejus verba: Sed adhuc contra istud instatur, quia Deus certitudinaliter non prævideret Iudam esse malum secundum istam viam; nam sola permissio alicujus actus, & certitudo

179.
Qua sit
gratia finalis.
Smil.

180.
An subtractio
gratia
sit idem,
quod permissio
peccati. Negant
Quidam.

181.
Contra arguit Smil.

Allegat pro se Scotum.